

Men indenfor Grundplanens Rammer kan til enkelte Tider forskellige Fag kræve særlig Plads og ny Lærerkraft. Hvad der i det nærmest foregaaende Tidrum i fremragende Grad har særtregnet den almindelige Udvikling paa aandelige Omraader og været bestemmende for Erkendelsens og Forskningens Arbejdsmaader, bør paa en videregaaende, almindennende Skole for den voksne Ungdom have sine Talsmænd.

I 1907 offentliggjordes i Højskolens Aarsskrift „Nogle Bemærkninger om Undervisningsplanen for den udvidede Folkehøjskole“, som var tilstillet Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet sammen med en udførlig Redegørelse for Skolens økonomiske Forhold, og hvori der særlig nævntes tre Ting, som Skolen i de nærmeste Aar ønskede stærkere frem i Undervisningsplanen, nemlig:

1. Oplysning om Forskningen paa den levende Naturs Omraade.
2. Oplysning om Samfundets Økonomi og Udvikling.
3. Oplysning om, hvad Forskningen paa den sammenlignende Religionsvidenskabs Omraade har til Brug for almindennende Oplysning.

Denne Udtalelse i Redegørelsen til Ministeriet fremkom lejlighedsvis og var et Udtryk for de Krav om Udvidelse, der var mest paatrængende. Skolen har i Aarene fra 1907 da ogsaa bragt disse Undervisningsemner stærkere frem, men de økonomiske Forhold har ikke tilladt at øge Antallet af Lærere, saa hvad der er naaet, er kun at betragte som en Begyndelse. Men de Erfaringer, som er indhøstet, har i høj Grad styrket Ønsket om at faa, som det blev nævnt i Skrivelserne til Ministeriet, en Biolog, en Socialøkonom og en Religionshistoriker fast knyttet til Skolen.

Undervisningsplanen (som findes vedlagt) spænder over to Vinterhalvaar, hvert paa seks Maaneder; Skolen har altsaa første og andet Aars Elever. Fælles for begge Aargange, altsaa for hele Skolen, er der daglig to Foredrag, medens den øvrige Undervisning meddeles i mindre Hold.

Foredragene falder i fem Foredragsrækker, hvoraf de tre behandler Nordens Historie, Verdens Historie, Literaturhistorie, Kirkehistorie og Kulturhistorie, medens de to Rækker omhandler Naturforskning. Hver af disse Rækker omfatter i de to Vintre ca. 100 Foredrag, hvori Læreren giver, hvad han i Foredragsform har at meddele af sit Emne.

Det er ikke Tanken at forøge Antallet af disse samlende Foredrag. Men det maa fremhæves som en Livsbetingelse for den udvidede Folkehøjskole, hvad denne ogsaa fra første Færd har søgt at virkeliggøre, at de Lærere, til hvem Foredragene paa den samlede Skole overdrages, i særlig Grad har Betingelser for og levnes tilstrækkelig Tid til en grundig, selvstændig Fordybelse i og et stadigt Studium af deres Emner. — Paa den frugtbare Meddelelse i disse Fællesforedrag beror afgørende Skolens Betydning for Eleverne.

Arbejdet med Undervisningen for de enkelte Hold indenfor hver Aargang er, som Undervisningsplanen viser, meget omfattende og med Aarene overmaade stærkt voksende. Kravene bliver fra Elevernes Side naturligt større Aar for Aar om Deling i flere og flere Hold. Dette hidrører fra et Forhold, som jeg allerede har berørt, det nemlig, at Skolens Elever møder med meget forskellige Kundskaber i de enkelte Retninger, selv om de alle har faaet Undervisning efter Barnealderen.

Skolen kan i Virkeligheden ikke komme uden om disse Vanskeligheder, som hidrører fra den stærke Deling i Hold, thi Skolens Opgave er jo netop at tage mod de unge uden at forlange ensartede Forkundskaber.

Men det omfattende Arbejde med de mange Hold lægger stærkt Beslag paa Lærerne, saa de er overlæssede. Hertil kommer, at fra de fremmølgste Elevers Side fremkommer stadig Anmodning om at kunne faa et tredje Vinters Kursus, hvor da den enkelte Elev skulde vælge et eller to Fag til særligt Studium, hvad Skolens Bogsamling, der i de sidste 20 Aar er vokset fra 8,000 til 30,000 Bind, i visse Retninger giver gode Betingelser for. Saadanne Ønsker kan Skolen ikke imødekomme uden en Forøgelse af Lærerkrafterne; der kan i det højeste være Mulighed for at hjælpe ganske enkelte, der kommer for at drive Særstudier en tredje Vinter.

Jeg har hermed forsøgt kortelig at gøre Rede for, at Lærerne paa den udvidede Højskole er saa stærkt brugt i Øjeblikket, at enhver Udvidelse af Undervisningen, hvad enten der er Tale om nye Fag eller om at føre Undervisningen videre ved Oprettelsen af et tredje Vinters Hold, nødvendigvis kræver en Forøgelse af Lærernes Tal.